

UCHWAŁA NR XX/148/16

RADY GMINY GRUTA

z dnia 29 grudnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania
Narkomanii na rok 2017.**

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446 i 1579) oraz na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016, poz. 487 i 1893) i art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016 r. poz. 224 i 1893):

**Rada Gminy
uchwala, co następuje**

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gruta.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
mgr inż. Piotr Szynkowski

UZASADNIENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017, jak wynika z nazwy, obejmuje działania gminy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania dwóch wymienionych w nazwie problemów: alkoholizmu i narkomanii. Obowiązek przeciwdziałania tym problemom nakładają na samorząd gminny ustawy: o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Przywołane akty prawne regulują sposób realizowania tych zadań, który musi być określony w programach przyjmowanych corocznie uchwałą rady gminy. Działania związane z przeciwdziałaniem i rozwiązywaniem wyżej wskazanych problemów są ściśle ze sobą powiązane, wobec tego celowe jest ujęcie ich w jednym programie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

mgr inż. Piotr Szynkowski

Załącznik do Uchwały Rady Gminy Gruta
Nr XX/148/16 z dnia 29.12. 2016 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2017

I. Wstęp

Przeciętny Polak wypija rocznie 13,6 litra czystego alkoholu. Jak wynika z raportu "Ekonomiczne aspekty skutków picia alkoholu w Europie i Polsce", pod względem picia znajdujemy się w europejskiej czołówce. Średnia dla krajów UE to 12,45 litra alkoholu, na całym świecie jest jeszcze niższa i wynosi 6,13 litra. Tradycyjna wódka i jej pochodne w dalszym ciągu są obecne na polskich stołach, jednak proporcje spożycia tego mocnego alkoholu spadają na korzyść trunków słabszych. Według badań, Polacy coraz chętniej sięgają po napoje o niższej procentowej zawartości alkoholu, głównie piwo, wino i cydr.

Mężczyźni wypijają więcej po ukończeniu dwudziestego roku życia i przed ukończeniem trzydziestu lat. Po największą ilość dawek alkoholu – bo aż trzynaście tygodniowo – sięgają w wieku 25 lat. Kobiety wypijają nieporównywalnie mniej – około czterech dawek alkoholu w ciągu tygodnia. Najwięcej między 35. a 45. rokiem życia. Raport przynosi też inne zatrważające dane. Polska musi co roku wydawać 15,23 mld euro na pokrywanie społecznych kosztów nadużywania alkoholu. Picie często prowadzi do śmierci, utraty zdrowia, pracy, przyczynia się do wzrostu przestępczości.

Upija się 16% dzieci ze szkół podstawowych. Jedynie co 10 dziecko nie używa alkoholu. Wiek inicjacji alkoholowej wynosi obecnie 12 lat. Wyniki ostatnich badań pokazują, że mamy w Polsce 2 do 3 milionów ludzi nadmiernie pijących. Dane te są alarmujące, zwłaszcza jeśli bliżej przyjrzymy się skutkom, jakie niesie za sobą alkohol. Wynikiem uzależnienia od alkoholu jest nie tylko wyniszczenie organizmu osoby pijącej, jest to także zagrożenie dla całego systemu społecznego. Na pierwszy plan wysuwają się oczywiście skutki biologiczne. W Polsce jest od 4 do 6 mln ludzi z rodzin alkoholowych, u których występują daleko

posunięte zmiany somatyczne i psychiczne. Prowadzenie po pijanemu jest najczęstszą przyczyną śmierci na naszych drogach.

Niewiele informacji podaje się w mediach oraz statystykach o syndromie FAS - alkoholowy zespół płodowy, natomiast jest to zespół chorobowy, który jest skutkiem działania alkoholu na płód w okresie prenatalnym. Jest to choroba nieuleczalna, której można uniknąć zachowując abstynencję w czasie trwania ciąży. Do dziś nie określono dawki alkoholu, która byłaby bezpieczna dla płodu. Każda ilość niesie ryzyko wystąpienia zaburzeń w rozwoju dziecka.

Do wszystkich kobiet w wieku płodności i ich partnerów powinien dotrzeć spójny komunikat, że:

- rozsądną decyzją dla kobiety w ciąży oraz kobiety dopuszczającej zajście w ciążę jest powstrzymanie się od picia alkoholu;
- ograniczenie czy przerwanie picia alkoholu w każdym momencie ciąży zwiększa szanse posiadania zdrowego dziecka.
- ponieważ ryzyko urodzenia kolejnego dziecka z FAS w przypadku kobiet (par), które już mają jedno takie dziecko, jest wysokie, trzeba doradzić im, jak rozpoznać i zmienić swój sposób picia, żeby zmniejszyć uszkodzenia i upośledzenia u następnych dzieci. Trzeba też objąć je doradztwem antykoncepcyjnym.

Tego rodzaju zadania zakłada również niniejszy program.

Przyjęte u nas wzory picia wpływają na deformację stosunków międzyludzkich i rozpad więzi społecznych. Nadużywanie alkoholu stwarza brzemiennie skutki społeczne: rozbitcie rodzin, zaburzenia procesów socjalizacji dzieci i młodzieży, kształtowanie się postaw aspołecznych, takich jak cynizm, znieczulica społeczna, wzmaganie postaw oportunistycznych, nierzetelność, nieodpowiedzialność, sprzyja schamieniu obyczajów, wulgaryzacji języka, brutalizacji i prymitywizacji życia, zanikowi zainteresowań wartościami wyższymi.

Do zadań własnych gminy, zgodnie z Ustawą z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r., poz. 487 j.t.), należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu (art. 41 ust. 1). W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania

problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania te są realizowane w ramach corocznie uchwalanych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawa prawna do tworzenia i realizacji programu

- 1) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.); zwana dalej ustawą.
- 2) ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.);
- 3) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020.
- 4) rekomendacje PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2017 roku.

II. Analiza problemów uzależnień na terenie Gminy Gruta

1. Partnerzy biorący udział w diagnozie problemów uzależnień.

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grucie
- Posterunek Policji w Radzynie Chełmińskim
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie
- Punkt Konsultacyjny w Grucie
- Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Gruta oraz Zespół Szkół w Grucie
- Psycholog dziecięcy

2. Diagnoza obecnego stanu uzależnień oraz przemocy w rodzinie w nawiązaniu do ewaluacji zakładanych celów programu w 2016 r.

Rosnąca skala zagrożeń społecznych takich jak alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość jest istotną miarą stanu zdrowia społeczeństwa. Aby móc aktywnie przeciwdziałać zagrożeniom cywilizacyjnym i społecznym konieczna jest diagnoza istniejącego stanu.

Gmina Gruta jest gminą typowo rolniczą, zamieszkuje w niej 6653 mieszkańców. Na dzień 30.11.2016 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grudziądzu było zarejestrowanych 312 osób bezrobotnych, w tym 179 kobiet. Na terenie gminy funkcjonuje 5 szkół podstawowych, 1 gimnazjum i 1 przedszkole, do których uczęszcza łącznie 847 dzieci. Z informacji uzyskanych z Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu wynika, iż na terenie gm. Gruta zatrzymano 19 nietrzeźwych kierujących pojazdami, nie odnotowano przypadku kierowania pojazdem pod wpływem środków odurzających. Niestety liczba nietrzeźwych kierujących wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym, ponadto niepokojący jest fakt, że więcej osób wsiada za kierownicę z premedytacją po spożyciu znacznych ilości alkoholu (stężenie przekracza 0,5 promila stężenia alkoholu we krwi). Pomimo medialnych kampanii profilaktycznych, znacznego zaostrzenia sankcji karnych wobec nietrzeźwych kierowców oraz policyjnych akcji np. trzeźwy poranek wskaźniki te niestety nadal rosną. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grucie za rok 2016, wynika, że w ponad 60 rodzinach korzystających z pomocy przynajmniej jedna osoba nadużywa alkoholu. Zespół Interdyscyplinarny prowadził 12 procedur Niebieskiej Karty związanej z wystąpieniem

przemocy w rodzinie, jest to znaczny spadek w stosunku do roku 2015 r., bo prawie o 50%. Jest to spowodowane sprawną działalnością służb zaangażowanych w Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz terapeutów uzależnień. W tym roku złożono jedno doniesienie o przestępstwie z użyciem przemocy, objęto 2 rodziny w których występuje przemoc wsparciem psychologicznym i terapeutycznym, a Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wystosowała 2 wnioski do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe wobec sprawców przemocy. W roku bieżącym również większość sprawców przemocy znajdowała się pod wpływem alkoholu, tylko w jednym przypadku sprawca nie był osobą nadużywającą alkoholu. W Punkcie konsultacyjnym w Grucie w okresie od stycznia do listopada 2016 r., odbyło się 48 spotkań, średnio na każdym spotkaniu było 10-12 osób do punktu uczęszczało łącznie 31 osób. Z porad terapeutów uzależnień w Punkcie korzystały głównie osoby wzywane przez GKRPA, na wniosek GOPS, Policji, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz osoby wykonujące postanowienie sądowe o przymusowym uczestnictwie w terapii. W punkcie realizowany jest również program HARM REDUKTION – zmniejszenie szkodliwości picia przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. 5 osób z kartą GOPS zgłaszało się na terapię i brały udział w 12 spotkaniach tematycznych. Czynny udział w terapii jest warunkiem otrzymania pomocy. Terapeuci pracują w programie „HALT” od angielskiego słowa powstrzymać, zatrzymać się i pamiętać żeby nie być: głodny, rozgniewany, samotny, zmęczony. Kolejną formą wsparcia prowadzoną w 2016 r. jest terapia indywidualna w tym z uzależnionymi sprawcami przemocy w rodzinie, prowadzona przez terapeutę uzależnień, udzielono 80 porad. Tym rodzajem wsparcia zostało objętych 10 osób, spotkania odbywają się w każdą środę w siedzibie punktu konsultacyjnego w Grucie.

W 4 szkołach podstawowych na terenie gminy oraz w Zespole Szkół w Grucie opracowane są Szkolne Programy Profilaktyki, na podstawie ich założeń na lekcjach wychowawczych omawiane są tematy związane z używaniem środków psychoaktywnych.

Dla gimnazjalistów zostały zorganizowane następujące zajęcia:

1. Zajęcia warsztatowe dla uczniów klas I- III, prowadzone przez terapeutę uzależnień (2 godziny zajęć dla każdej klasy): -klasy I – Komunikacja i asertywność, -klasy II – Warsztaty z asertywności. Przeciwdziałanie uzależnieniom. Klasy III – Droga wejścia w uzależnienie. Tabletki gwałtu – mity a rzeczywistość. W/w działania były finansowane z Gminnego Programu Profilaktyki.
2. „Trening umiejętności społecznych” zajęcia warsztatowe dla uczniów klas II i III prowadzone przez pracowników Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej w Toruniu.
3. Wyjazd na spektakl „Pętla”, który porusza problem uzależnienia od alkoholu.

4. Spotkanie uczniów klas I z policjantami z Zespołu ds. Nieletnich i Patologii Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu na temat „Odpowiedzialności karnej nieletnich”.
5. Zajęcia warsztatowe dla uczniów wszystkich klas na temat „ Jak radzić sobie z agresją własną i innych” w ramach programu Bezpieczna +, prowadzone przez pedagoga.
6. Kontynuacja realizacji programu „Trzymaj formę”. Jego celem jest propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. Program przygotowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną.
7. Kontynuacja realizacji programu profilaktyki palenia papierosów „Znajdź właściwe rozwiązanie” - program przygotowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

W szkołach podstawowych odbywały się również działania o charakterze profilaktyki:

1. Zajęcia warsztatowe dla uczniów klasy VI, prowadzone przez terapeutę uzależnień - Komunikacja i asertywność.
2. Zajęcia dla uczniów klasy IV na temat „Współpracy w grupie” , z psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grudziądzu.
3. Zajęcia dla uczniów klasy IV w ramach programu „Chronimy dzieci”, dotyczące problemu przemocy w stosunku do dzieci, prowadzone przez pedagoga,
4. Spotkanie uczniów klas 0-III z dzielnicowymi na temat bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły oraz zagrożeń czyhających na dzieci.
5. Realizacja programu „Ratujemy – uczymy ratować” w klasach I – III, uczącego zasad udzielania pierwszej pomocy.
6. Kontynuacja realizacji programu „Nie pal przy mnie proszę” w klasach I –III, przygotowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną.
7. Kontynuacja realizacji programu „Trzymaj formę” w klasach IV-VI. Jego celem jest propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. Program przygotowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Organizowano również działania skierowane do wszystkich uczniów Zespołu szkół w Grucie:

1. „Tydzień zdrowia” – propagowanie zdrowego odżywiania, degustacje zdrowej żywności podczas przerw.
2. Obchody w szkole „Dnia godności”, „Dnia bez przemocy”, „Dnia Rzucania Palenia”.
3. Udział uczniów w dwóch ogólnopolskich konkursach plastycznych na temat zagrożeń związanych z używaniem dopalaczy.
4. Rozpowszechnianie wśród uczniów i mieszkańców Gruty ulotek na temat szkodliwości palenia papierosów z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia i Dnia Bez Papierosa.
5. Gazetki w świetlicy i holu szkoły na tematy związane z profilaktyką uzależnień, zdrowiem i bezpieczeństwem.

6. Omawianie tematyki z zakresu profilaktyki wynikającej z realizacji w Zespole Szkół - Szkolnego Programu Profilaktyki.

7. Bieżąca obserwacja uczniów, ich zachowań, reagowanie na wszelkie pojawiające się problemy. Diagnozowanie problemów i zagrożeń za pomocą ankiet.

8. Bieżąca współpraca z dzielnicowymi policji, kuratorami społecznymi i zawodowym, Sądem Rodzinnym, asystentem rodziny i pracownikami socjalnymi GOPS-u.

Ważnym uzupełnieniem działań skierowanych do uczniów są akcje skierowane do rodziców:

1. Przygotowanie i rozdanie rodzicom podczas zebrań ulotek na temat:

- zagrożeń związanych z sięganiem po dopalacze, wraz z adresami instytucji do których można zwrócić się o pomoc

- ogólnopolskiej kampanii „Bądź kumplem, nie dokuczaj”, dotyczącej agresji wśród dzieci

- agresji „Warunki konieczne do dobrego wychowania, bez agresji”, w ramach programu Bezpieczna +.

2. Wypełnianie przez rodziców podczas zebrań ankiet dotyczących zagrożeń i bezpieczeństwa w szkole.

3. Zamieszczanie na stronie internetowej informacji z zakresu profilaktyki i bezpieczeństwa.

Jeden z celów gminnego programu, szczególnie w pracy terapeutycznej z rodziną problemową i w sferze ochrony dziecka i rodziny przed przemocą realizuje psycholog dziecięcy (jest również pedagogiem i socjoterapeutą), który przyjmował dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym i młodzież gimnazjalną dwa razy w miesiącu. Odbyło się 49 konsultacji psychologicznych, w których zazwyczaj uczestniczyli rodzice z dziećmi, dwoje dzieci objęto systematyczną opieką psychologiczną. Konsultacje psychologiczne odbywały się dwa razy w miesiącu w godz. 16.30 – 18.30 w Ośrodku Zdrowia w Grucie. W wyniku badań skierowano kilkoro dzieci do dalszej opieki psychologicznej w ramach działania Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Grudziądzu (pogłębiona diagnoza, badanie psychologiczne, konsultacje psychiatryczne i neurologiczne, wspierające, opiniowanie). Pomoc psychologiczna związana była głównie z przeprowadzeniem wstępnej diagnozy zgłaszanych problemów, udzieleniem rodzicom porady, ustaleniem ewentualnych dalszych form pomocy dziecku. Zgłaszano głównie trudności w zakresie: problemów wychowawczych, rozwojowych, emocjonalnych, zaburzeń zachowania, problemów z kontaktami rówieśniczymi, trudności edukacyjnych, problemy rodzinne (przemoc, alkoholizm). Na terenie gminy funkcjonuje świetlica opiekuńczo - wychowawcza w Grucie, która spełnia zakładane cele profilaktyczne, uczęszczało do niej 39 dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz z rodzin funkcjonujących prawidłowo na zasadzie integracji.

Z roku na rok wzrasta zapotrzebowanie na tego typu działania, sami rodzice wnioskują o przyjęcie dzieci do placówki.

W wielu przypadkach brak jest mierzalnych wskaźników osiągniętych celów, czyli rezultatów oddziaływań wszystkich instytucji zaangażowanych w realizację Programu. Jednym z dużych sukcesów w dziedzinie problemów alkoholowych jest zwiększająca się liczba osób w grupie wsparcia „Ocalenie” skupiających trzeźwych alkoholików. Oprócz cotygodniowych mityngów organizowane są wyjazdy na spotkania w trzeźwości. W czerwcu br. 25 osób wyjechało na takie spotkanie do Częstochowy, a 30 osobowa grupa pojechała w lipcu do Lichenia. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spotkała się 10 razy, wnioskowała do Sądu Rejonowego o przymusowe leczenie odwykowe wobec 2 osób, ponadto przeprowadziła jedną kontrolę w sklepie spożywczo-przemysłowym, który miał pozwolenie na sprzedaż alkoholu oraz na jego spożycie w tzw. „ogródkach”. Kontrola zakończyła się pozytywnie. Dowodem skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych jest też rosnący udział mieszkańców gminy w imprezach propagujących zdrowy - „bez alkoholu” styl życia, takich jak Piknik „Razem na Trzeźwo”. Ta lipcowa impreza odbyła się już po raz piąty. Z uzyskanych danych diagnostycznych, wynika, że rozmiar spożywania alkoholu w rodzinach nie zmniejszył się, jednak znacznie zmniejszyły się skutki jego szkodliwości, głównie z powodu ścisłej współpracy między wszystkimi służbami zaangażowanymi w realizację programu i zdecydowanych kroków, jakie podejmują wobec nadużywających alkoholu i stosujących przemoc. Szeroka oferta terapeutyczna pozwoliła uświadomić wielu rodzinom i osobom, że w walce z chorobą mają pomoc i nie muszą godzić się na życie w uzależnieniu czy współuzależnieniu.

II. Przeciwdziałanie problemom uzależnień

1. Cele programu

Głównym celem programu jest zmniejszenie rozmiarów i szkód wynikających z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie powstawaniu nowych patologii, poprzez propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień, kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie własne i innych oraz tworzenie warunków zewnętrznych do wychowywania dla zdrowia, promowanie wartości rodzinnych, edukację dzieci, młodzieży i dorosłych. Cel programu wpisuje się w jeden z celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 tj.:

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi

1.1 Cele szczegółowe :

- podniesienie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i możliwości zapobiegania zjawisku uzależnień
- opóźnienie wieku inicjacji spożycia alkoholu, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych,
- podniesienie poziomu wiedzy kierowców o zgubnym wpływie alkoholu na zmysł spostrzegania oraz o konsekwencjach prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwym
- zmniejszenie rozmiaru problemów związanych z nadużywaniem alkoholu,
- zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganie używaniu środków, psychoaktywnych – narkotyków,
- rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, poprzez podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- zwiększenie dostępności i skuteczności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zmianę pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom małoletnim oraz spożywania go w miejscach niedozwolonych przez dorosłych.

2. Główne zadania i kierunki działań

Nowoczesne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wymagają wielokierunkowych działań. W prezentowanym programie oddziaływania ukierunkowane są na diagnozę, profilaktykę i terapię.

Zadanie. 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych:

Działania

- motywowanie do leczenia poprzez prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i pijących szkodliwie.

- finansowanie indywidualnych programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc domową,
- zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów
- wsparcie finansowe działalności grup wsparcia trzeźwych alkoholików i ich rodzin

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działania:

- zapewnienie pomocy psychologicznej dla dzieci- wynagrodzenie psychologa dziecięcego,
- finansowanie wypoczynku letniego, obozów profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- finansowanie i prowadzenie zajęć opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w tym finansowanie bieżącej działalności, dożywiania i zatrudnienia wychowawcy w placówce tj. w świetlicy opiekuńczo wychowawczej w Grucie, w której prowadzona jest praca dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym,

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Działania:

- realizacja na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży poprzez: realizację szkolnych programów profilaktycznych, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych (zakup drobnego sprzętu sportowego),
- realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży (wynagrodzenie kadry prowadzącej, zakup posiłku)
- podejmowanie i finansowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców: prowadzenie poradnictwa, konsultacji pogadarek dot. używania substancji aktywnych przez dzieci i młodzież,

- finansowanie treningów, szkoleń, warsztatów i pomocy naukowych dla kadry realizującej programy profilaktyczne w szkołach oraz środowiskowe programy profilaktyczne,

Zadanie 4:

Edukacja publiczna w zakresie problematyki uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Działania:

- prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką alkoholową: festyny, pikniki, obchody lokalnych dni trzeźwości, udział w kampaniach ogólnopolskich.
- wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez finansowanie szkoleń, warsztatów, zakup czasopism, publikacji i materiałów multimedialnych.
- edukacja kobiet w wieku płodności i ich partnerów z zakresie tragicznych skutków dla zdrowia dziecka spożywania alkoholu w czasie ciąży – alkoholowy zespół płodowy.
- edukacja lokalnych decydentów i radnych w zakresie wagi i skali problematyki alkoholowej.

Zadanie 5:

Działania interwencyjno – sprawdzające oraz przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych.

Działania:

- umożliwienie mieszkańcom samodzielnego sprawdzania stanu trzeźwości poprzez korzystanie z zakupionych dwóch urządzeń alcoblow, które są udostępnione w Urzędzie Gminy oraz Ośrodku Pomocy Społecznej (kalibracja zakupionych urządzeń),
- zakup urządzenia alcoblow dla potrzeb punktu konsultacyjnego w Grucie,
- podnoszenie kompetencji zawodowych służb i instytucji kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi,

Zadanie 6

Inicjowanie i koordynowanie gminnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi

- realizacja tego zadania należy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grucie (finansowanie i organizacja pracy Komisji).

III. Zasoby umożliwiające realizację założonych celów Programu:

1. Na terenie gminy Gruta działają:

- Punkt konsultacyjny w Grucie
- świetlica opiekuńczo -wychowawcza,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grucie,
- grupa wsparcia- AA „OCALENIE”,
- Szkoły Podstawowe i Gimnazjum,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Posterunek Policji w Radzynie Chelmińskim.

IV. Działalność i zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Gminna komisja została powołana na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy przez Wójta Gminy Gruta. W jej skład wchodzi 5 osób: dwóch terapeutów uzależnień, kierownik GOPS w Grucie, pedagog szkolny oraz kierownik Posterunku Policji, są to osoby o różnych, uzupełniających się kompetencjach oraz przedstawiciele służb z terenu gminy. Szczególnym zadaniem Komisji jest podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu (art. 25 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi)
2. W tym zakresie Komisja podejmuje działania:
 - wezwanie do stawienia się wskazanej osoby i podjęcie rozmowy mającej na celu zmotywowanie do leczenia,
 - w przypadku postawienia wstępnej diagnozy o uzależnieniu i braku motywacji do podjęcia leczenia lub też w przypadku niestawienia się mimo trzykrotnego wezwania – kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii, czy występuje u wezwanej osoby zespół zależności alkoholowej,
 - opinia o uzależnieniu wydana przez biegłego oraz odpowiednie wnioski o zmotywowanie do podjęcia leczenia odwykowego przy odmowie osoby uzależnionej poddania się leczeniu, powodują przygotowanie i złożenie wniosku do sądu rodzinnego o zobowiązanie do leczenia odwykowego,

- taki sam wniosek do sądu składany jest w przypadku notorycznego niestawiania się na wezwania lub unikania badania biegłego przy współistniejących przestankach występowania uzależnienia (np. wniosek poparty wywiadem).
 - opinia biegłego o nadużywaniu alkoholu, ale bez cech uzależnienia obligować winna Komisję do przeprowadzania odpowiednich rozmów profilaktycznych lub zmotywowania osoby nadmiernie pijącej do kontaktu ze specjalistami.
3. Zadania Komisji określa szczegółowo ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, są to min.:
- opiniowanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu i inicjowanie działań zmierzających do realizacji celów przedmiotowego programu,
 - kontrola punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w tym: ustawy o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i uchwał Rady Gminy.
 - bieżących kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dokonuje zespół kontrolny utworzony z członków komisji, upoważnionych przez Wójta.
 - inicjowanie i koordynowanie gminnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz współrealizowanie i koordynacja zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki.
4. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:
- członkowie komisji za udział w posiedzeniu otrzymują zryczałtowane wynagrodzenia, w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia brutto, obowiązującego w danym roku,
 - członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży za udział w wyjazdach związanych z kontrolami i szkoleniami,
 - członkowi komisji przysługuje wynagrodzenie wysokości 5% najniższego wynagrodzenia brutto za udział w kontroli podmiotu posiadającego zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

VI. Finansowanie i realizacja Programu

1. Środki na finansowanie zadań określonych Programem pochodzą z opłat od podmiotów gospodarczych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie zgodnie z art. 4¹, ust. 2 ustawy.

BUDŻET I HARMONOGRAM REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2017

Lp.	Zamierzenia (zadania)	Sposoby realizacji	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (preliminarz wydatków) w zł
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.	motywowanie do leczenia poprzez prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i pijących szkodliwie – wynagrodzenie terapeutów.	Cały rok	9600
		- finansowanie indywidualnych programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc domową.	Cały rok	2000
		- zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów	Wg potrzeb	
		- wsparcie finansowe działalność grup wsparcia trzeźwych alkoholików i ich rodzin grupa „OCALENIE” (wyjazdy w trzeźwości, świadectwa trzeźwości) .	Wg potrzeb	3000
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	zapewnienie pomocy psychologicznej dla dzieci- wynagrodzenie psychologa,	Cały rok	6500
		finansowanie wypoczynku letniego, obozów socjoterapeutycznych i profilaktycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,	Wakacje	11000
		finansowanie i prowadzenie zajęć opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w tym finansowanie bieżącej działalności, dożywiania i zatrudnienia wychowawcy w placówce tj. w świetlicy opiekuńczo wychowawczej w Grucie, w której prowadzona jest praca dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym,	Cały rok	26000
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii	realizacja na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży poprzez: realizację szkolnych programów profilaktycznych, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych (zakup drobnego sprzętu sportowego),	Cały rok	3200
		realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży (wynagrodzenie kadry prowadzącej, zakup posiłku)	Wg potrzeb	
		podejmowanie i finansowanie działań edukacyjnych przeznaczonych dla rodziców: prowadzenie poradnictwa, konsultacji pogadanek dot. używania substancji aktywnych przez dzieci i młodzież,	Wg potr	

		finansowanie treningów, szkoleń, warsztatów i pomocy naukowych dla kadry realizującej programy profilaktyczne w szkołach oraz środowiskowe programy profilaktyczne,	Wg potrzeb	
IV	Edukacja publiczna w zakresie problematyki uzależnień od alkoholu i narkotyków	prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych: festyny, pikniki. Udział w kampaniach ogólnopolskich.	Wakacje 2017	5000
		wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez finansowanie szkoleń, warsztatów, zakup czasopism, publikacji i materiałów multimedialnych	Wg potrzeb	4500
		edukacja lokalnych decydentów i radnych w zakresie wagi i skali problematyki alkoholowej		
		edukacja kobiet w wieku płodności i ich partnerów z zakresu tragicznych skutków dla zdrowia dziecka spożywania alkoholu w czasie ciąży – alkoholowy zespół płodowy		
V	Działania interwencyjno – sprawdzające oraz przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych	umożliwienie mieszkańcom samodzielnego sprawdzania stanu trzeźwości poprzez korzystanie z zakupionych dwóch urządzeń alcoblow, które są udostępnione w Urzędzie Gminy oraz Ośrodka Pomocy Społecznej (kalibracja zakupionych urządzeń),	Cały rok	500
		Zakup urządzenia alcoblow na potrzeby punktu konsultacyjnego w Grucie	Wg potrzeb	1500
		podnoszenie kompetencji zawodowych służb i instytucji kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi	Wg potrzeb	1500
VI	Inicjowanie i koordynowanie gminnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi	Wynagrodzenie członków Komisji	Cały rok	8500
		Wyjazdy służbowe Komisji.	Wg potrzeb	1200
		Udział członków komisji w szkoleniach, i konferencjach.	Wg potrzeb	
Razem				84000

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

mgr inż. Piotr Szynkowski